

ЗАТВЕРДЖЕНО

розпорядженням Голови
Верховної Ради України
від «24» грудня 2021 р.
№ 2267-к

ПОЛОЖЕННЯ про Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України

1. Загальні положення

1. Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України (далі – Головне управління) є структурним підрозділом Апарату Верховної Ради України (далі – Апарат), який здійснює науково-правову експертизу законопроектів, що вносяться суб'єктами права законодавчої ініціативи до Верховної Ради України.

2. Головне управління підпорядковується Керівнику Апарату Верховної Ради України (далі – Керівник Апарату) та одному з його заступників згідно з розподілом обов'язків.

3. Структура, штатний розпис, штатна чисельність Головного управління, посадові інструкції працівників Головного управління затверджуються в установленому порядку.

4. До складу Головного управління входять підрозділи:

- 1) відділ з конституційних питань та державного будівництва;
- 2) відділ з гуманітарних і міжнародних питань, гармонізації законодавства з країнами ЄС та захисту прав людини;
- 3) відділ з соціальних питань та праці;
- 4) відділ з питань цивільних і господарських відносин та підприємництва;
- 5) відділ з аграрних і екологічних питань та природокористування;
- 6) відділ з питань бюджету, оподаткування та банківської діяльності;
- 7) відділ з питань макроекономіки та промислового розвитку;
- 8) відділ з питань національної безпеки, оборони, правоохоронної діяльності та боротьби із злочинністю.

5. Головне управління у своїй діяльності керується Конституцією України, Регламентом Верховної Ради України, законами України та іншими нормативно-правовими актами, Положенням про Апарат Верховної Ради України та цим Положенням, іншими розпорядженнями Голови Верховної Ради України, розпорядженнями Керівника Апарату.

6. Головне управління має власний бланк.

II. Основні завдання та напрями діяльності Головного управління

7. Основними завданнями Головного управління є проведення науково-правової експертизи законопроектів, підготовка науково обґрунтованих експертних висновків до законопроектів для прийняття рішень Верховною Радою України.

8. Головне управління на виконання основних завдань:

1) проводить комплексну науково-правову експертизу проектів законодавчих актів, що подаються до Верховної Ради України на перше читання, в тому числі на повторне перше читання, які мають нормативний характер, а також пропозицій (вето) Президента України до прийнятих Верховною Радою України законів;

2) надає науково-правову допомогу комітетам Верховної Ради України при підготовці окремих законопроектів;

3) бере участь у доопрацюванні окремих проектів законодавчих актів після першого і наступних читань;

4) готує довідкові та аналітичні матеріали з питань розробки законопроектів;

5) співпрацює з аналітичними підрозділами парламентів інших країн з питань забезпечення законотворчого процесу.

9. Головне управління здійснює виконання завдань, передбачених підпунктами 2-4 пункту 8 цього Положення, на підставі доручень Голови Верховної Ради України, Першого заступника та заступника Голови Верховної Ради України, Керівника Апарату та його заступника, який координує діяльність Головного управління.

10. Головне управління для виконання покладених на нього завдань:

1) за дорученням Голови Верховної Ради України, Першого заступника та заступника Голови Верховної Ради України, Керівника Апарату та його заступників знайомиться в установленому порядку з інформацією та документами в міністерствах, інших центральних і місцевих органах виконавчої влади, органах місцевого самоврядування, а також одержує від них необхідні матеріали для виконання доручених завдань;

2) може брати участь у засіданнях органів Верховної Ради України при розгляді питань, у підготовці яких брало участь Головне управління;

3) може вносити Голові Верховної Ради України, Першому заступнику та заступнику Голови Верховної Ради України, Керівнику Апарату, його заступникам пропозиції з питань, що віднесені до компетенції Головного управління;

4) може скликати наради з питань, що належать до компетенції Головного управління;

5) у процесі здійснення функціональних обов'язків взаємодіє з іншими

структурними підрозділами Апарату та за погодженням із Керівником Апарату може залучати фахівців і науковців для виконання доручених завдань.

11. Головне управління здійснює науково-правову експертизу законопроектів на предмет:

- 1) правильності концептуального вирішення певної проблеми;
- 2) правової, економічної, соціальної, управлінської доцільності прийняття закону, його відповідності основним завданням дотримання прав і свобод людини;
- 3) повноти та комплексності правового регулювання;
- 4) відповідності Конституції України, а також міжнародним договорам, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України (далі – міжнародні договори), основним принципам права, принципам системності законодавства;
- 5) правильності визначення місця законопроекту у правовій системі України;
- 6) можливостей досягнення очікуваного результату та настання негативних наслідків;
- 7) відповідності сучасному рівню наукових знань, принципам і засадам державної політики;
- 8) простоти, чіткості, ясності формулювань, наявності та завершеності механізмів застосування правових норм.

12. Головне управління веде в установленому порядку діловодство Головного управління в електронній формі, крім випадків, передбачених законом, із застосуванням єдиної автоматизованої системи роботи з документами у Верховній Раді України.

III. Галузеві предмети відання підрозділів Головного управління

13. До галузевих предметів відання відділу з конституційних питань та державного будівництва належать:

- 1) конституційне законодавство, у тому числі про діяльність Верховної Ради України, про органи Верховної Ради України, про статус народних депутатів України і Президента України, про Кабінет Міністрів України, про міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, про місцеві державні адміністрації, про місцеве самоврядування, про Конституційний Суд України, про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, про адміністративно-територіальний устрій, про державні символи і столицю, про статус інших міст;
- 2) виборче законодавство та законодавство про референдуми;
- 3) законодавство про закони та інші нормативно-правові акти;
- 4) адміністративне законодавство (крім законодавств про адміністративні правопорушення), у тому числі про систему державного управління, про

організаційні та правові аспекти державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, про адміністративні послуги, про громадянство, про об'єднання громадян (крім їх статусу як учасників цивільно-правових відносин), про звернення громадян, а також про громадський контроль за діяльністю органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

- 5) законодавство про політичні права і свободи людини і громадянина;
- 6) законодавство про Автономну Республіку Крим;
- 7) законодавство, що стосується міжнародних договорів із відповідних питань.

14. До галузевих предметів відання відділу з гуманітарних і міжнародних питань, гармонізації законодавства з країнами ЄС та захисту прав людини належать:

- 1) законодавство про освіту;
- 2) законодавство про науку;
- 3) законодавство про культуру та мистецтво;
- 4) законодавство з питань релігійної діяльності;
- 5) законодавство з питань інформації, засобів масової інформації, телебачення та радіомовлення, телекомунікацій, про електронні комунікації та організацію надання електронних послуг, радіочастотний ресурс;
- 6) законодавство з питань охорони здоров'я;
- 7) законодавство з питань спорту і туризму;
- 8) законодавство з питань молодіжної політики;
- 9) законодавство з міжнародних питань (крім тих, що віднесені до відання інших відділів Головного управління);
- 10) питання гармонізації законодавства України із законодавством ЄС у сферах: охорони здоров'я, освіти та професійної підготовки, науки і техніки, культури, міжнародно-гуманітарних відносин тощо;
- 11) законодавство з питань захисту прав людини, у тому числі забезпечення конституційних гарантій прав і свобод людини і громадянина, застосування міжнародних та європейських стандартів щодо забезпечення прав та свобод людини, забезпечення права на свободу думки і слова, вільне вираження своїх поглядів і переконань, дотримання прав на вільне збирання, зберігання, використання і поширення інформації, гарантування свободи літературної, художньої, наукової і технічної творчості громадян, прав корінних народів та національних меншин України;
- 12) законодавство про порядок застосування мов;
- 13) гендерне законодавство;
- 14) законодавство про гуманітарну допомогу, благодійництво та благодійні організації;
- 15) законодавче регулювання питань щодо протидії тютюнопалінню та вживанню алкоголю;
- 16) законодавство про доступ до публічної інформації, рекламу, захист персональних даних;

17) законодавче регулювання питань народонаселення, внутрішньої та зовнішньої міграції (крім трудової міграції), статусу іноземців, осіб без громадянства, внутрішньо переміщених осіб, свободи пересування та вільного вибору місця проживання в Україні.

15. До галузевих предметів відання відділу з соціальних питань та праці належать:

1) законодавство про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії;

2) законодавство з питань трудових відносин, зокрема, щодо статусу та прав сторін трудових відносин (працюючих осіб, роботодавців, їх об'єднань), порядку колективного та індивідуального регулювання умов праці, державних гарантій у сфері трудових відносин (оплати, охорони, режиму праці, контролю та нагляду за додержанням законодавства у цій сфері тощо), розгляду колективних трудових спорів;

3) законодавство про зайнятість населення, в тому числі про трудову (внутрішню та зовнішню) міграцію;

4) законодавство про державну службу та службу в органах місцевого самоврядування в частині регулювання праці та соціального забезпечення відповідних службовців;

5) законодавство з питань загальнообов'язкового державного соціального страхування (пенсійне, на випадок тимчасової непрацездатності тощо; збори на таке страхування), а також про недержавне пенсійне забезпечення;

6) законодавство з питань державної допомоги та соціальної підтримки окремих категорій громадян (ветеранів війни і праці, осіб з інвалідністю, сімей з дітьми та інших громадян, які потребують особливої турботи з боку держави);

7) законодавство про охорону дитинства, материнства і батьківства;

8) законодавство про соціальний захист осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;

9) законодавство, що стосується міжнародних договорів із відповідних питань.

16. До галузевих предметів відання відділу з питань цивільних і господарських відносин та підприємництва належать:

1) законодавство про правовий статус учасників цивільних відносин та суб'єктів підприємницької діяльності, у тому числі державна реєстрація юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців, громадських формувань та особливості здійснення окремих видів господарської діяльності;

2) законодавство про право власності та інші речові права (крім прав на землю), про державну реєстрацію прав на нерухомість;

3) законодавство про управління об'єктами державної та комунальної власності;

4) законодавство про інтелектуальну власність;

5) цивільне та господарське судочинство, законодавство про застосування

третейських (арбітражних) процедур у відповідних спорах;

6) законодавство про цивільно-правові та господарські зобов'язання, у тому числі оренда, застава, іпотека, концесії, лізинг, інші види цивільних та господарських договорів;

7) законодавство про шлюб та сім'ю, про акти цивільного стану, опіку та піклування;

8) законодавство про нотаріат (організація нотаріату та здійснення нотаріальних дій);

9) житлове законодавство, надання громадянам житлово-комунальних послуг;

10) законодавство про виконавче провадження, органи та осіб, які здійснюють примусове виконання рішень суду;

11) законодавство про ринок капіталу, організовані товарні ринки, ринок фінансових послуг (крім діяльності комерційних банків);

12) законодавство про приватизацію державної та комунальної власності (крім землі);

13) законодавство про правове регулювання у сфері господарських відносин (регуляторна діяльність, дозвільна система, ліцензування, нагляд та контроль, технічне регулювання тощо);

14) антимонопольне законодавство та законодавство про захист конкуренції;

15) законодавство про захист прав споживачів;

16) законодавство, що стосується міжнародних договорів із відповідних питань.

17. До галузевих предметів відання відділу з аграрних і екологічних питань та природокористування належать:

1) законодавство з питань утворення і діяльності аграрних підприємств усіх форм власності;

2) законодавство про селянське (фермерське) господарство;

3) питання правового регулювання сільського господарства;

4) законодавство про якість і безпеку харчових продуктів, продовольчої сировини;

5) законодавство про фітосанітарний контроль, карантин рослин;

6) законодавство про статус територій, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;

7) законодавство з питань майнових відносин в аграрному секторі економіки;

8) законодавство про охорону довкілля (охорону, використання і відтворення природних ресурсів, запобігання і ліквідацію впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище, збереження природних ресурсів, генетичного фонду живої природи, ландшафтів та інших природних комплексів, унікальних територій та природних об'єктів);

9) законодавство з питань забезпечення екологічної безпеки;

- 10) законодавство про відходи;
- 11) законодавство з питань забезпечення реалізації конституційних прав громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля;
- 12) законодавство з питань попередження та ліквідації надзвичайних екологічних ситуацій;
- 13) природоресурсне законодавство (земельне, водне, лісове, гірниче, а також про атмосферне повітря, тваринний і рослинний світ);
- 14) законодавство про природні території та об'єкти, що підлягають особливим режимам охорони;
- 15) законодавство про містобудування та архітектурну діяльність;
- 16) ядерне законодавство;
- 17) законодавство з питань освоєння космосу;
- 18) законодавство, що стосується міжнародних договорів із відповідних питань.

18. До галузевих предметів відання відділу з питань бюджету, оподаткування та банківської діяльності належать:

- 1) бюджетне законодавство;
- 2) податкове законодавство (крім акцизного податку, митних платежів);
- 3) законодавство про державний та місцевий борг;
- 4) законодавство про публічні закупівлі;
- 5) банківське законодавство, законодавство про кредитні спілки, про систему гарантування вкладів громадян;
- 6) законодавство про платіжні системи та переказ грошей;
- 7) валютне законодавство;
- 8) законодавство про бухгалтерський облік, аудит;
- 9) законодавство про фінансовий моніторинг;
- 10) законодавство, що стосується міжнародних договорів з відповідних питань.

19. До галузевих предметів відання відділу з питань макроекономіки та промислового розвитку належать:

- 1) законодавство про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України, державні цільові програми;
- 2) законодавство про ціни і ціноутворення;
- 3) законодавство про зовнішньоекономічну діяльність;
- 4) законодавство про вільні та інші спеціальні економічні зони;
- 5) законодавство з питань промислової політики;
- 6) інвестиційне та інноваційне законодавство (крім питань інтелектуальної власності);
- 7) законодавство про статистику;
- 8) законодавство з питань оподаткування акцизним податком;
- 9) митне законодавство (крім питань про порушення митних правил);
- 10) законодавство про транспорт, перевезення пасажирів та вантажів;

11) законодавство про космічну діяльність (крім питань, що належать до сфери національної безпеки та оборони та питань освоєння космічного простору);

12) законодавство про автомобільні дороги;

13) законодавство про ринки електричної енергії, природного газу, організації забезпечення холодною та гарячою водою, водовідведенням, газо- та електропостачанням, опаленням, альтернативну енергетику;

14) законодавство, що стосується міжнародних договорів з відповідних питань.

20. До галузевих предметів відання відділу з питань національної безпеки, оборони, правоохоронної діяльності та боротьби із злочинністю належать:

1) законодавство про національну безпеку;

2) законодавство про воєнний стан, оборону і військові формування, про мобілізацію, загальний військовий обов'язок, проходження військової і альтернативної служби, військові статuti;

3) законодавство про оперативно-розшукову діяльність;

4) законодавство про надзвичайний стан;

5) кримінальне та кримінальне процесуальне законодавство, законодавство про боротьбу з тероризмом та організованою злочинністю, про амністію і помилування, про профілактику злочинів, про захист учасників кримінального судочинства;

6) кримінально-виконавче законодавство, законодавство про органи і установи виконання покарань, адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі, пробацію;

7) законодавство про охорону громадського порядку;

8) законодавство про адміністративні правопорушення, про боротьбу з корупцією;

9) законодавство про судоустрій та статус суддів, про Вищу раду правосуддя, про суддівське самоврядування;

10) законодавство про прокуратуру, діяльність правоохоронних органів, а також про адвокатуру, судову експертизу;

11) законодавство про порушення митних правил;

12) законодавство про зброю, про охорону і детективну діяльність;

13) законодавство про державну таємницю;

14) законодавство про протидію незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними, про протидію торгівлі людьми;

15) законодавство про адміністративне судочинство;

16) законодавство про космічну діяльність з питань, що належать до сфери національної безпеки та оборони;

17) законодавство, що стосується міжнародних договорів з відповідних питань.

IV. Персонал Головного управління

21. Головне управління очолює керівник Головного управління, який призначається на посаду та звільняється з посади розпорядженням Керівника Апарату відповідно до законодавства про державну службу.

22. Керівник Головного управління:

1) здійснює загальне керівництво діяльністю Головного управління, організовує роботу Головного управління, забезпечує її плановість і системність та несе відповідальність за виконання покладених на Головне управління завдань;

2) розподіляє обов'язки та визначає ступінь відповідальності заступників керівника Головного управління, керівників відділів, інших працівників Управління, забезпечує координацію їх діяльності та контролює виконання доручених завдань;

3) скликає наради в Головному управлінні;

4) представляє Головне управління, підписує документи, пов'язані з діяльністю Головного управління;

5) вносить пропозиції Керівнику Апарату щодо удосконалення структури Головного управління, своєчасного заміщення вакансій в Головному управлінні, оголошення конкурсу на зайняття посад державної служби в Головному управлінні, переведення та звільнення з посад працівників Головного управління, їх нагородження, заохочення, накладення на них дисциплінарних стягнень;

6) забезпечує розробку спеціальних вимог до професійної компетентності осіб, які претендують на зайняття посад державної служби в Головному управлінні, та посадових інструкцій працівників Головного управління;

7) здійснює оцінювання результатів службової діяльності державних службовців Головного управління та затверджує індивідуальні програми підвищення рівня їх професійної компетентності (професійного розвитку);

8) вживає необхідних заходів щодо професійного навчання працівників Головного управління;

9) забезпечує дотримання працівниками Головного управління законодавства з питань державної служби та запобігання корупції, Правил внутрішнього службового розпорядку для працівників Апарату Верховної Ради України, трудової та виконавської дисципліни.

23. Керівник Головного управління має першого заступника та двох заступників, які здійснюють керівництво діяльністю Головного управління в межах визначених керівником Головного управління повноважень за відповідними напрямками, координують роботу підпорядкованих підрозділів та забезпечують своєчасність та якість виконання покладених на ці підрозділи завдань.

24. Керівники підрозділів Головного управління здійснюють керівництво

роботою відділів в межах визначених повноважень, організують та забезпечують належний рівень виконання покладених на відділи завдань, візують документи, що готуються в цих підрозділах.

25. На посади керівника Головного управління, його заступників, інших державних службовців Головного управління призначаються в установленому законодавством порядку особи, які відповідають загальним та спеціальним вимогам до професійної компетентності державних службовців Головного управління.

26. Права та обов'язки працівників Головного управління визначаються законами України «Про державну службу», «Про запобігання корупції», Кодексом законів про працю України, іншими нормативно-правовими актами, посадовими інструкціями, Правилами внутрішнього службового розпорядку для працівників Апарату Верховної Ради України і цим Положенням.